

§ 105

Ärendenummer RUN 2023/172

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur KOM(2023)94

Beslut

Regionala utvecklingsnämnden antar redovisat yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur KOM(2023)94.

Yttrandet överlämnas till Finansdepartementet.

Bakgrund

Förordningen om gigabitinfrastruktur ersätter Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Syftet med den nya förordningen är att skapa goda förutsättningar för medlemsstaterna inom EU för en digital omställning, främja den inre gemensamma marknaden och där igenom stärka EU i konkurrensen på den globala marknaden. Förordningen ska bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändiga för att möta EU:s ökade behov av digital kommunikation i linje med beslutade mål i policyprogrammet En färdväg för det digitala decenniet, (DDPP 2030) 2021/0293(COD).

De elektroniska kommunikationsnäten kommer att ha en viktig roll för EU:s konkurrenskraft och för den gröna omställningen.

Genom förslag till förordning konstateras att mycket som fanns i det nuvarande direktivet, 2014/61/EU, har vattnats ur eller aldrig implementeras i Sverige eller andra medlemsstater. Genomförandet av förordningen kommer innebära stora steg för Sverige att ta för att kunna följa förordningen och nå dess syften.

Förslaget kommer för Sveriges del innebära justeringar och ändringar i gällande lagstiftning där dessa överlappar eller är i konflikt med den nya förordningen. Förordningen kan exempelvis behöva kompletteras med nationella bestämmelser samt nya uppgifter för vissa myndigheter. En fortsatt analys av hur förslaget påverkar nuvarande svenska bestämmelser behöver därför göras.

Delar av förslagets regler avviker från vad som gäller enligt etablerade förvaltningsrättsliga principer. Detta gäller bland annat regleringen om tyst medgivande samt ersättning för skada om de lagstadgade fristerna inte hålls.

Det som aktiverar förordningen är utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet, vilket avser fasta nät med gigabitkapacitet fram till byggnad (gigabitnät) respektive basstation (för trådlösa nät primärt 4G och 5G) samt för fastighetsnät och lokala nät. Utbyggnaden av fasta nät till byggnader

består främst i nya områden utanför tätort samt så kallade efteranslutningar av byggnader i redan utbyggda områden. Utbyggnaden av nät till basstationer avser nya platser (siter) genom förtätning för att förbättra täckning och kapacitet såväl i som utanför tätorter. Förordningen bör även bidra till mer effektiva insatser för att öka robusthet, kapacitet och säkerhet i nät. För fastighetsnät och lokala nät följer av förordningen nya byggnadskrav vid nybyggnation och större ombyggnationer.

Det är inte tillträde eller information om den digitala infrastrukturen för elektroniska kommunikationer (näten) som förordningen direkt riktar sig mot utan i stället vad som bör göras mer effektivt. Vilket är i huvudsak följande:

- Tillträde till fysisk infrastruktur utökas och omfattar bland annat elnät, vatten- och avloppsnät, transporter, byggnader, lyktstolpar, busskurer med mera
- Samplanering av bygg- och anläggningsprojekt vilka till någon del är offentligt finansierade
- Förbättrad tillståndshantering inklusive bygglov, ledningsrätt, mark- och gräv tillstånd med flera
- Ökad transparens och information genom en samlad digital informationsplats om fysisk infrastruktur, planerade bygg- och anläggningsprojekt/-arbeten, tillståndsvillkor och processer.

För Region Kalmar län kan införandet av förordningen innebära behov att:

- se över förutsättningar för att undanta befintlig fysisk infrastruktur med hänvisning till exempelvis säkerhet och hälsa
- se över förutsättningar och villkor för tillträde till befintlig fysisk infrastruktur
- samla och tillgängliggöra information om undantag av befintlig fysisk infrastruktur respektive hantering och villkor för tillträde till befintlig fysisk infrastruktur
- tillgängliggöra data om befintlig fysisk infrastruktur.

Yttrandet är framtaget i samverkan med Region Blekinge, Region Halland samt Region Jönköpings län tillsammans med Brysselkontoret.

Sammanfattning av yttrande

Inriktningen i förordningen främjar förutsättningar för verksamheter och näringsliv samt möjligheten att leva i hela landet. Genom ökat tillträde till befintlig infrastruktur och samordning av planerade bygg- och anläggningsarbeten ser Region Kalmar län avgörande förutsättningar för förbättrad mobiltäckning längs vägar, järnvägar samt i det undre luftrummet för transporter, gröna näringar, besöksnäring samt resor.

Genom en ökad transparens och information om planerade bygg- och anläggningsarbeten som förväntas skapa mer samordning bör det finnas både ekonomiska synergieffekter för nätoperatörer samt för samhället både minskad miljöpåverkan och påverkan på människors och företags vardag.

Region Kalmar län gör bedömningen att förordningen kommer bidra till en fortsatt utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet och ser även till hållbara regionala utvecklingseffekter kopplade till ökad information om befintlig

infrastruktur, planerade bygg- och anläggningsprojekt, tillståndsvillkor samt att denna information görs tillgänglig via en samlad informationsplats.

Föredragning av
Magnus Hammarstedt, bredbandskoordinator

Efter avslutad överläggning beslutar regionala utvecklingsnämnden enligt redovisat förslag till beslut.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 10 maj 2023
2. Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur KOM(2023)94
3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)

Protokollsutdrag till: Finansdepartementet